

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

Quo pacto Tiberius, cum à Pilato quae à Christo gerebantur didicerat,
affectus sit. Cap. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

fectam adhuc sequuntur. Qui certe aui sui vestigijs insistentes, tanquam pestifer quidam morbus, & plenus contagionis, in ecclesiam irrepentes eos grauissime inficiunt, quorum animis venenum illud lethale & acerbum, quod est inter ipsos clanculum occultatum, instillare possint. Iam verò complures illorum, quales fuerint, & quàm insignitè improbi manifesto deprehensi sunt, & ab ecclesia penitus eieci, non aliter quàm Simon ipse, qui à Petro pari ratione deprehensus debitas pœnas persoluerit.

Verum vbi salutaris verbi prædicatio in dies singulos magnopere creuit, præfectus quidam reginæ, quæ Aethiopum potiebatur imperio (adhuc enim, vt patrius mos fert, gens illa à muliere gubernatur) diuina prouidentia ex illa regione Hierosolymam vsque deductus est, Deum ibi piè sancteque veneraturus: quem primum ex gentibus à Philippo per angeli visionem admonito, mysterijs verbi diuini initiatum, & tanquam primitias fidelium per orbem diffusorum factum: constans fama est, post reditum in patriam, primum cognitionem Dei, rerum vniuersarum parentis, atque adeò viuum & salutarem seruatoris nostri in humanum genus ingressum palam prædicasse: per quem prædictio prophetica, quæ istas voces complectitur (Aethiopia præueniet manum eius Deo) reipsa expleta est. Dum hæc geruntur Paulus vas electionis, non ex hominibus, neque per homines, sed per reuelationem ipsius Iesu Christi, & Dei patris, qui illum excitauit à mortuis, Apostolus declaratus est, perque visionem & vocem cœlitus diuina quadam reuelatione demissam ea vocatione dignatus.

Act. 8.

Psal. 67.

Gala. 1.

Act. 9.

Quo pacto Tiberius, cum à Pilato quæ à Christo gerebantur didicerat, affectus sit.

C A P. II.

Cum iam incredibilis & admiranda seruatoris nostri resurrectio, atque etiam ascensio in cœlos, quam plurimis peruulgata percrebesceret, cumque vetus apud gentium magistratus & præfectos inueterasset consuetudo, vt si quæ noua & inaudita apud illos forte

EVSEBII HISTORIAE

forte obtingeret, ei, qui regium in eos imperium obtinebat, significarent (quò nihil eorum, quæ gerebantur, illi subterfugeret) Pilatus de resurrectione seruatoris nostri Iesu à mortuis, quæ per omnium ora iam in vniuersa passim Palæstina hominum sermone ac fama peruasisset, utpote qui cum alia eius miracula auditione accepisset, tum etiam quo pacto post mortem denuo à mortuis suscitatus, iam Deus à multis pro certo crederetur, Tiberium imperatorem per literas certiore fecit. Tiberium simul atque audiisset, ad senatum illud ipsum retulisse ferunt: senatum autem eam sententiam opinione quidem hominum, quod non prius sua autoritate comprobauerat (quippe lege antiqua cautum fuit neminem aliter apud Romanos aliquando, quam suffragijs & decreto senatus haberi pro Deo) prorsus repudiasse, sed reuera, quod humano iudicio & confirmatione, salutaris & diuinæ prædicationis doctrina non egebat.

Et quanquam illud senatus Romani concilium, sententiam de seruatore nostro ad se relatum omnino reiecit, tamen fertur Tiberium, tum eam, quam prius animo combiberat opinionem firmè tenuisse, tum nihil absurdi contra Christi doctrinam ne cogitatione quidem molitum esse. Atque ista Tertullianus vir non modo Romanorum legibus accuratè eruditus, sed alijs rebus etiam illustris, & inter eos, qui Romæ splendoris & gloriæ insignibus maxime præstarent, cum primis eximius, in Apologia ab illo pro Christianorum propugnatione latinis literis conscripta, & iam in Græcum sermonem conuersa ad verbum isto modo tradit. Ut inquit, de origine ali-

quid retractemus eiusmodi legum: vetus erat decretum, ne qui Deus ab imperatore consecraretur, nisi à senatu probaretur. vt M. Aemili⁹ de Deo suo Alburno. Facit & hoc ad causam nostram, quòd apud vos de humano arbitratu diuinitas pensatur. Nisi homini Deus placuerit, Deus non erit. Homo iam Deo propitius esse debet? Tiberius ergo, cuius tempore nomen Christianum in seculum introiuit, annuntiatum sibi ex Syria Palæstina, quæ illic veritatem ipsius diuinitatis reuelauerat, detulit ad Senatum eum prerogatiua suffragij sui. Senatus quia non ipse

*Verba
Tertullia
ni pro-
pria ac
sua hoc
loco posu-
imus, vt
in apolo-
gia habetur
cap. 5*

ipse probauerat, respuit, Cæsar in sententia mansit, comminatus periculum accusatoribus Christianorum. Hæc nus Tertullianus. Quod quidem sine dubio cælestis & diuina prouidentia nutu suo commode eius animo iniecerat, quò sermo euangelicus, qui iam inchoatus erat, liberè & absque impedimento vbique terrarum peruaderet.

Quomodo vniuersum orbem, breui spatio Christi fama peruaserat. CAP. III.

ITa quidem certe cælesti diuinâq; virtute & præsidio repente nulla fere mora interposita tâquam quoddam solis iubar, salutare Dei verbum vniuersum terrarum orbem suo splendore collustrauit, sacrarû literarum testimonio apposite respondens: In omnem terram sonus diuinorum euangelistarum & Apostolorum exiuit, & in fines orbis terræ verba eorum. Atque ecclesia quidè Christi, non aliter quàm area, quæ tempore messis immenso frumenti numero de repente cõpleri solet, infinita prope & innumerabili multitudine hominum in cunctis ciuitatibus & vicis veram religionem ac fidem amplectentium subito referta est. Et qui nõ modo ex serie quadã à maioribus deriuata, verumetiam ex errore ab antiquis temporibus ducto, mentes suas vetere superstitionis morbo, quasi vinculo quodam in colèdis simulachris illigassent, hi Christi tandem virtute quæ partim per discipulorum eius doctrinam, partim per miracula ab eisdem edita omnibus perspicue patefacta fuit, illis malis tanquam grauissimis dominis liberati & acerbissimis custodiarum catenis absoluti omnem sceleratam & execrabilem multorum deorum veneratione omnino detestari atque adeo vnum solum Deum, omnium rerum opificem ingenue confitenti. Istumque ipsum veræ pietatis institutis per diuinam ac plenam modestiæ religionem, quæ à seruatore nostro in hominum vitam sparsa ac disseminata fuerat, sanctè venerari cœperunt. cum igitur diuina iam gratia non inter Iudæos solum, verum etiam inter gentes diffusa fuisset, & Cornelius, qui Cæsaream Palæstinæ incoluit, cum vniuersa familia per diuinam quandam visionem

Psal. 18.